

ЖІНКА І ВІЙНА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

«У війни не жіноче обличчя» – цей вислів знають усі. У мирний час важко уявити, як жінки, створені життям для її продовження, існували на війні і кожен день долали страх. Тендітне створіння, слабка стать – жінкам не місце в бою, але вони добровільно йшли на фронт, стаючи снайперами, танкістами, мінерами, рятували поранених воїнів теж вони. Треба відзначити, що жінки брали участь у війнах ще з давніх часів. В Афінах і Спарті в грецьких військах воювали жінки. Навіть слов'янки ходили іноді на війну з батьками і чоловіками не боячись смерті. І під час Першої світової війни багато жінок теж стали служити у військових госпіталях і санітарних поїздах. А під час Другої світової війни світ став свідком жіночого феномена. Жінки несли службу у всіх родах військ в багатьох країнах світу.

Участь жінок у війні, не тільки як медичного персоналу, але й зі зброєю в руках, це реальність ХХ та ХХІ століття. Особливо масовим це явище стало в період Другої світової війни. Після революції політика радянської держави в жіночому питанні спрямована на залучення жінок у суспільне виробництво, сприяла швидкому розвитку емансипації з усіма її наслідками. В результаті, участь жінок у найбільш важкій фізичній праці, залучення їх до традиційно «чоловічих» професій, до занять військово-прикладними видами спорту підносили громадській думці як найбільше досягнення соціалізму, вияв справжньої «рівності статей» і звільнення жінки від «домашнього рабства». Ідеї емансипації були найбільш популярні у молодіжному середовищі, а масові комсомольські заклики, набори та мобілізації під гаслами: «Дівчата – на трактор!», «Дівчата – в авіацію!», «Дівчата – на комсомольську будову!» і т. ін. були свого роду психологічною підготовкою до масової участі радянських жінок у майбутній війні. З початком війни сотні тисяч жінок кинулися в армію, не бажаючи відставати від чоловіків, відчуваючи, що здатні нарівні з ними, винести всі тяготи військової служби, а головне – затверджуючи за собою рівні з ними права на захист Батьківщини. Вони були готові до подвигу, але не були готові до армії, і те, з чим їм довелося зіткнутися на війні, виявилось для них несподіванкою.

Жінки опанували такі професії, які були в змозі тільки чоловікам: в 1939 р тільки в металообробній промисловості близько 50 тис. жінок

працювали токарями, 40 тис. – слюсарями, 24 тис. – фрезеровщицями, 14 тис. інструментальщицями т.д. Радянські жінки зайняли чільне місце і в рядах інтелігенції. В 1934 було 10 % жінок інженерно – технічного персоналу промисловості СРСР, а в хімічній промисловості вони склали 22,5 %. У швейній промисловості вони становили 1/4 частину інженерів і техніків, у вовняній - 1/5 частину.

Роль жінок в порятунку поранених – неоціненна. Завдяки дівчатам-санінструкторам близько 70% поранених поверталися на фронт. Серед фельдшерів і медсестер Червоної армії чотири з п'яти були жінки. Серед військових лікарів (у тому числі хірургів) їх було трохи менше половини.

Друга Світова була війною тотальною, вона вимагала неймовірних зусиль від багатьох людей. Якщо раніше воювали головним чином чоловіки, то в цю війну і жінкам довелося взяти на себе важкий тягар і довести, що вони здатні долати величезні труднощі.

Більше того, у воєнний час жінки нерідко ставали до строю разом з чоловіками, і якщо не воювали самі, то активно підтримували бойові устремління. І, хоча в переважній більшості випадків, в армії командували чоловіки, в історії траплялися і воєначальники-жінки, які натхненно вели солдатів у бій.

Жіночі з'єднання є і в більшості сучасних армій, хоча найчастіше жінки не беруть безпосередньої участі в боях. У деяких арміях жінок-новобранців навіть не навчають володінню зброєю та бойовим прийомам, однак частіше буває навпаки. Ізраїльські жінки-військовослужбовці, наприклад, входять до складу бойових частин. Сьогодні в більшості західних армій жінок більше, ніж будь-коли. Найбільше жінок у армії США – там їх 10% від загальної кількості. При цьому вони служать не в місцях, віддалених від районів можливих конфліктів, а рівномірно розподілені по численним «гарячим точкам».

На сьогодні у Збройних силах України служать 110 тисяч жінок.

Статистичні дані проведеного соціологічного опитування у структурних підрозділах видів Збройних Сил України свідчать, що найбільша кількість військовослужбовців-жінок проходять службу на посадах військовослужбовців служби за контрактом. Освітній рівень військовослужбовців-жінок значно вищий. Існують, як суб'єктивні так і об'єктивні причини, що впливають на такі кількісні зміни. В першу чергу це:

- не вирішення соціальних питань військовослужбовців,
- існуюча конкуренція на ринку праці,
- низький рівень грошового забезпечення військовослужбовців,

– демографічна ситуація.

Майже кожна четверту посаду в українському війську обіймають жінки. Це і зовсім юні солдати-контрактниці військ ППО, і досвідчені телеграфістки телефонно-телеграфного центру вузла зв'язку штабу Південного Оперативного командування. Найбільша кількість жінок – понад 47 тисяч – служить і працює в найбільшому за чисельністю виді Збройних сил – Сухопутних військах. З них близько 1700 – офіцери і прапорщики. Забороняється призначати жінок на посади, що передбачають роботу з отруйними речовинами, вибуховими речовинами, озброєнням і засобами радіаційного, хімічного, біологічного захисту, на усі посади на підводних човнах і надводних кораблях, у військових частинах спеціального призначення, посади, робота на яких пов'язана з безпосереднім гасінням пожеж, водолазними роботами, та деякі інші.

Війна не розбирає статі. Українські жінки взяли в руки зброю, щоб захистити свою землю. Відважні українки показали себе не менш вправними солдатами, ніж чоловіки.